

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 10Csp/136/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119211033
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119211033.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: N.. Y. B., B.. X.X.XXXX, X. G. XXX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47233516, o primerané finančné zadostučinenie a prísl. takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi 200 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .
- III. Žalobkyňa m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 21.6.2019 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 894,17 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa z dôvodu, že v predchádzajúcom spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 8C/179/2016 bola ako spotrebiteľka úspešná pri uplatnení nároku na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a neprijateľnej zmluvnej podmienky týkajúcej sa dohody o poskytnutí služby spočívajúcej v možnosti odkladu splátok. Odcitovala časť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom bola konštatovaná absencia údajov o konečnej splatnosti, RPMN a o členení splátky úveru na istinu a úrok v zmluve o revolvingovom úvere a tiež neplatnosť dohody o úrokoch pre ich neprimeranosť a teda pre rozpor s dobrými mravmi. Poukázala na sankčnú a relutárnu funkciu primeraného finančného zadostučinenia. Výšku nároku odôvodnila 50% zo sumy 1.788,35 Eur, o ktorú sa chcel žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatiť.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Uvedol, že poskytovanie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán v spore má byť vyvážené a preto z konkrétnych skutkových zistení je potrebné posúdiť, či účel sledovaný zákonom (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.) sa dosahuje vyslovením neplatnosti zmluvnej podmienky a celej odplaty za úver, alebo nad rámec toho aj záverom o vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie. Namietal aj nedostatok aktívnej legitímácie žalobkyne, keďže zmluvu o revolvingovom úvere uzatvorila ako dlžníčka Marta Rapavá, ktorá zomrela. Univerzálna sukcesia sa však nevzťahuje na všetky práva a povinnosti poručiteľa, nároky späť s osobou, ktoré neboli uplatnené a priznané počas života na dedičov neprechádzajú. Zadostučinenie je chápané ako náhrada nemajetkovej ujmy tak ako je to pri náhrade podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, alebo pri bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia, pričom vo všetkých týchto prípadoch ide o právo viazané na konkrétnu osobu, ktorej mala byť spôsobená ujma a toto právo neprechádza na dedičov. V ďalšej časti vyjadrenia žalovaný v podstate hodnotí závery predchádzajúceho rozsudku s ktorým polemizuje a

napokon poukazuje na to, že z reálnej sumy poskytnutej ako úver vo výške 1277,05 Eur doposiaľ bola uhradená len suma 766,35 Eur a teda bolo by v rozpore s dobrými mravmi priznať žalobkyni uplatnený nárok.

3. Žalobkyňa právo na repliku nevyužila.

4. Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalovaného, spisom tohto súdu 8C/179/2016 a zistil tento skutkový stav:

5. Dňa XX.X.XXXX bola uzavretá formulárová zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX medzi žalovaným ako veriteľom a T. G. ako dlžníkom. Dlžníčke podľa zmluvy bol poskytnutý úver 1.500 Eur s ročnou úrokovou sadzbou 70%. Dohodnutých bolo 36 splátok po 85,15 Eur, teda celková suma na zaplatenie činila 3.065,40 Eur. RPMN bola vo výške 67,22% a jej priemerná hodnota 46,30%.

6. Súčasťou zmluvy pod bodom 8 bola aj dohoda o poskytnutí služby spočívajúcej v možnosti odkladu maximálne 3 splátok za odplatu 222,95 Eur a to za splnenia ďalších podmienok.

7. T. G. zomrela XX.X.XXXX a jej právnou nástupkyňou sa stala jej dcéra - žalobkyňa, ktorá zdedila všetok majetok poručiťky v čistej hodnote 3.079,80 Eur na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve notárky JUDr. Alexandry Kučečkovej 26D/266/2015 Dnot 51/2015 zo dňa 26.3.2015.

8. Žalobkyňa podala XX.X.XXXX na tunajší súd proti žalovanému žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti vyššie uvedeného úveru a neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej v článku 8 bode 8.1, 8.4 Zmluvy, pričom konanie sa viedlo pod sp. zn. 8C/176/2016. Rozsudkom č.k. 8C/179/2016-46 zo dňa 27.6.2018 súd tejto žalobe v celom rozsahu vyhovel. V rozsudku súd konštatoval, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje povinné náležitosti a to konkrétne konečnú splatnosť úveru, termíny splatnosti splátok a ani členenie splátky na istinu a úrok. Výšku úrokov 70% ročne považoval za odporujúcu dobrým mravom, keďže viac ako 100% prevyšuje úrokovú mieru poskytovanú bankami. Výrok o neprijateľnej zmluvnej podmienke odôvodnil tým, že odplata za odklad splátok činila 86,87% zo súčtu troch splátok, odklad ktorých by sa mal povoliť, navyše odplata sa platí hneď pri uzavretí zmluvy bez ohľadu na to, či spotrebiteľ požiada o odklad resp. či mu bude vôbec odklad povolený. Odklad mal byť povolený iba v prípade dlhodobej nezamestnanosti alebo pri skončení pracovného pomeru, v ostatných prípadoch len so súhlasom veriteľa. Dohoda o odklade je písaná drobným písmom, čo podstatne sťažuje jej čitateľnosť. Dlžník ňou platí za službu, ktorá v konečnom dôsledku nemusí byť využitá.

9. Voči tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie, ale len voči výroku o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Krajský súd v Prešove rozsudkom 2Co/139/2018-71 zo dňa 13.3.2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a súhlasil s názorom o chýbajúcej náležitosti o konečnej splatnosti úveru a o neplatnosti dohody o úrokoch podľa § 39 Občianskeho zákonníka s použitím § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rozsudok súdu prvej inštancie sa tak stal právoplatným 15.8.2018 vo výroku o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky a vo zvyšku 2.4.2019.

10. Je nepochybné, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.X.XXXX uzavretá medzi žalovaným a právnou predchodkyňou žalobkyne je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa

porušíteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušíteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušíteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

16. Pokiaľ súdy v predchádzajúcom spore vyhodnotili dohodu o úrokoch ako absolútne neplatnú, urobili tak podľa všeobecnej právnej úpravy, teda s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka a nie podľa osobitnej právnej úpravy týkajúcej sa ochrany spotrebiteľov, pričom ako súd už konštatoval, ide o jednu zo základných hmotnoprávnych podmienok uplatneného nároku. Preto súd záver o neplatnosti dohode o úrokoch nemohol v tomto spore zohľadniť.

17. Krajský súd v Prešove vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa základ nároku je daný (napr. uznesenie 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Najnovšie aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 sa s týmto názorom stotožnil a uviedol nasledovné: „Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje“.

18. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd prvej inštancie preto rešpektuje vyššie uvedený vyslovený právny záver. Keďže žalobkyňa ako spotrebiteľka bola v predchádzajúcom spore úspešná voči žalovanému, pričom jednoznačne boli konštatované porušenia povinností žalovaného ako dodávateľa voči žalobkyni ako spotrebiteľke, boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku.

19. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadostučinenia je to, o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Súd navyše zastáva názor, že porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi nemusí byť konštatované vo výroku rozsudku, pretože nevyplýva to znenia ustanovenia § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z.

20. Súd teda vyhodnocoval závažnosť porušenia povinnosti žalovaného ako dodávateľa voči žalobkyni ako spotrebiteľky v zmysle konštatácie súdov v predchádzajúcom rozsudku (okrem posúdenia výšky úrokov z dôvodov uvedených vyššie). Neuvedenie termínu konečnej splatnosti úveru, ak je uvedených 36 mesačných splátok a neuvedenie termínu splatnosti mesačnej splátky, súd nepovažuje za tak závažné porušenie povinnosti, ktoré by odôvodňovali priznať primerané finančné zadostučinenie. Súd prvej inštancie síce vyslovil názor o absencii členenia splátky na istinu a úrok, ale súd druhej inštancie sa týmto záverom nezaoberal, navyše bol jednoznačne prekonaný mnohými rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR, podľa ktorých toto členenie splátky nutné nie je (napr. rozhodnutie 4Cdo/211/2017 zo dňa 23.4.2018 alebo 5Cdo/132/2017 zo dňa 29.10.2018). Za týchto okolností, ak súd zrejme nesprávne

vyhodnotil spornú náležitosť, čomu nasvedčuje už ustálená rozhodovacia činnosť najvyšších súdnych autorít, bolo by v extrémnom rozpore s princípom spravodlivosti, aby v súvislosti s touto argumentáciou súdu prvej inštancie v predchádzajúcom spore mal byť priznaný nárok na finančné zadosťučinenie.

21. Za závažné pochybenie žalovaného však súd považuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorú už v mnohých rozhodnutiach súdy takto vyhodnotili a ktorou žalovaný bezprecedentne narušil vyváženosť vzťahu so spotrebiteľom, keďže podľa nej z dohodnutej výšky úveru zrazil pomerne vysokú odplatu za fiktívnu službu, ktorá ani nebola v záujme spotrebiteľa, keďže za možný budúci odklad najviac troch splátok musel zaplatiť odplatu, ktorá sa takmer rovnala týmto trom splátkam.

22. Pri ustálení výšky primeraného finančného zadosťučinenia však súd zohľadnil aj správanie žalobkyne, ktorá napriek právoplatnosti predchádzajúceho rozsudku o bezúročnosti úveru po vyše roku nevrátila ani istinu úveru 1.277,05 Eur, keďže uhradených bolo len 766,35 Eur, ako uviedol žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe, pričom toto jeho skutkové tvrdenie žalobkyňa nepoprela, platí preto fikcia o jeho nespornosti s poukazom na § 151 ods. 1 CSP. Úver pritom mal byť splatný do 3 rokov, teda do konca roka 2017 a žalovaný listom ešte z 15.3.2016 vyzval priamo žalobkyňu ako dedičku na vyrovnanie dlhu poručiťky (č.l. 9 v spise 8C/179/2016). Po zohľadnení všetkých týchto skutočností súd považoval finančné zadosťučinenie vo výške 200 Eur za primerané pre naplnenie funkcie satisfakcie pre žalobkyňu a sankcie pre žalovaného.

23. Súd nesúhlasí s názorom žalovaného o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, hoci tá neuzatvárala zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ale jej právna predchodkyňa. Žalobkyňa totiž vstúpila v dôsledku dedenia po svojej matke, ktorá túto zmluvu uzatvárala, do jej povinností, veď preto žalovaný ju vyzval listom z 15.3.2016 na úhradu dlhu z tejto úverovej zmluvy, ale vstúpila aj do práv svojej právnej predchodkyne na základe tejto univerzálnej sukcesie. Preto aj v predchádzajúcom spore bola žalobkyňa vnímaná ako spotrebiteľka a bolo vyhovené jej žalobe v rámci právnej úpravy týkajúcej sa ochrany práv spotrebiteľa. Tým splnila hmotnoprávnu podmienku uplatneného nároku podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. a preto súd mal za to, že jej aktívna legitímácia pre tento spor je opodstatnená. Je potrebné rozlišovať uplatnený nárok od náhrady bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, keďže logicky ide o nároky z ublíženia na zdraví konkrétnej osoby, ktoré predstavujú vyslovene osobný nárok poškodeného, čo napokon jasne upravuje aj zákon, keď v § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka výslovne uvádza, že pri smrti veriteľa zanikne právo na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, to však pri nároku podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa právna úprava nerieši. Výklad žalovaného súd nepovažuje za logický, vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný si uplatňuje nárok na úhradu svojej pohľadávky voči žalobkyňi, ktorá bola nútená v súvislosti s porušením jeho povinnosti podľa noriem na ochranu práv spotrebiteľov uplatňovať osobne nárok na súde, s ktorým bola úspešná a preto súd nevidí dôvod preto, aby nebola oprávnená za týchto okolností v dôsledku zistených porušení povinností žalovaného požadovať aj primerané finančné zadosťučinenie.

24. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdeného nároku závisela od úvahy súdu a preto platí zásada, že žalobkyňa bola v tomto spore úspešná a preto s poukazom na citované zákonné ustanovenie jej vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalovanému, nakoľko súd nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

25. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.